

Lieta C-544/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 28. augusts

Iesniedzējtiesa:*Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovākija)***Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 16. augusts

Prasītāji:

T.T.

*BAJI Trans, s.r.o.***Atbildētāja:***Národný inšpektorát práce***Pamatlietas priekšmets**

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas iesniegts saistībā ar strīdu par kasācijas tiesvedībā pieņemtā lēmuma likumību. Šis lūgums ir iesniegts tāpēc, ka iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Savienības tiesības ir piemērojamas gadījumos, kad administratīvā sankcija ir piemērota par Savienības tiesībās paredzētā pienākuma pārkāpumu un kad dalībvalstīm ir pienākums piemērot sodu par šo pārkāpumu, kā tas ir noteikts Regulas 3821/85 19. panta 1. punktā un Regulas 165/2014 41. panta 1. punktā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta un 51. panta 1. punkta, kā arī Regulas Nr. 3821/85 19. panta 1. punkta un Regulas Nr. 165/2014 41. panta 1. punkta interpretācija.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts piemēro Savienības tiesības, ja tā saskaņā ar valsts tiesībām piemēro administratīvu sodu par pienākuma pārkāpumu gadījumā, ja šis pienākums izriet no Savienības tiesībām, un dalībvalstīm ir pienākums piemērot sodu par šī pienākuma pārkāpumu, kā tas ir noteikts Regulas Nr. 3821/85 19. panta 1. punktā un Regulas Nr. 165/2014 41. panta 1. punktā?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkts un tajā noteiktais *lex posterior mitius* princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams arī attiecībā uz sodu piemērošanu par administratīviem pārkāpumiem gadījumā, kad vainu un sodu vispirms nosaka nevis tiesu iestāde, bet administratīvā iestāde, un ka šis princips pēc tam ir piemērojams arī administratīvās iestādes lēmuma pārbaudei administratīvajā tiesā?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkts un tajā paredzētais *lex posterior mitius* princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams valsts administratīvajā procesā vai tiesvedībā tiesā neatkarīgi no to stadijas?
- 4) Ja atbilde uz trešo jautājumu ir noliedzoša, pēc kādiem kritērijiem tiek noteikta šī stadija? Konkrētāk, vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. pants un tajā paredzētais *lex posterior mitius* princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams administratīvajā tiesvedībā par tādu tiesiskās aizsardzības līdzekli kā kasācijas sūdzība, un tādējādi tiesai, proti, augstākajai administratīvajai tiesai, kura izskata šo kasācijas sūdzību kā otrā un galīgā instance, ir jāņem vērā tiesību normu izmaiņas par labu tāda administratīvā pārkāpuma izdarītājam, par kuru process tika ierosināts administratīvajā iestādē, nevis tiesā, un ja šīs izmaiņas tikušas veiktas tikai pēc tam, kad ir pieņemts pārbaudāmais zemākās administratīvās tiesas lēmums, kurš ir kļuvis galīgs?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pants un 51. panta 1. punkts.

Padomes Regulas (EEK) Nr. 3821/85 (1985. gada 20. decembris) par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā 3. panta 1. un 2. punkts, kā arī 19. panta 1. punkts.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 165/2014 (2014. gada 4. februāris) par tahogrāfiem autotransportā, ar kuru atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006, ar ko paredz dažu

sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, 3. panta 1 un 2. punkts, 41. pants un 47. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 561/2006 (2006. gada 15. marts), ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2135/98 un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85, 3. pants un 13. panta 1. punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (1992. gada 1. septembra Slovēkijas Republikas Konstitūcija Nr. 460/1992):

50. panta 6. punkts

“Sodāmība par nodarījumu tiek izvērtēta un par sodu par šo nodarījumu tiek lemts saskaņā ar likumu, kas bija spēkā laikā, kad nodarījums tika izdarīts. Vēlāks likums ir jāpiemēro, ja tas ir labvēlīgāks likumpārkāpējam”.

Zákon č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave a o zmene a doplnení zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 309/2007 Z. z. (Likums Nr. 462/2007 par darba laika organizēšanu transportā un ar ko groza un papildina Likumu Nr. 125/2006 par darba inspekciju, ar ko groza un papildina Likumu Nr. 82/2005 par nelegālo darbu un nelegālo nodarbinātību, kā arī ar ko groza un papildina dažus likumus, Likuma Nr. 309/2007 redakcijā):

38. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā daļa

“Autovadītājs, kas vada transportlīdzekli bez reģistrācijas kontrolierīces vai ar reģistrācijas kontrolierīci, kurai nav derīgas periodiskās tehniskās apskates, vai kurš nepareizi izmanto reģistrācijas kontrolierīci, izdara pārkāpumu.”

Zákon č. 461/2007 Z. z. o používaní záznamového zariadenia v cestnej doprave (Likums Nr. 461/2007 par reģistrācijas kontrolierīču lietošanu autotransportā):

1. panta a) punkts

“Šis likums reglamentē tiesiskās attiecības, kuras nav reglamentētas atsevišķos tiesību normās un kuras ir saistītas ar:

a) pienākuma uzstādīt un izmantot reģistrācijas kontrolierīces mehāniskajos transportlīdzekļos piemērošanas jomu.”

2. panta 1. un 2. punkts

“(1) Transporta uzņēmums, kas veic autobusu pārvadājumus vai kravu autopārvadājumus, nodrošina, ka katrā transportlīdzeklī, kas izmantots pasažieru vai kravu pārvadāšanai, ir uzstādītas reģistrācijas kontrolierīces, un, veicot pārvadājumus, tiek izmantotas datu reģistrācijas diagrammas un kartes, ja vien turpmāk nav noteikts citādi.

(2) 1. punktā paredzētais transporta uzņēmuma pienākums neattiecas uz transportlīdzekļiem, ko izmanto atsevišķā normā noteiktajiem pārvadājumiem.”

Zákon č. 162/2015 Správný súdny poriadok (Likums Nr. 162/2015 par administratīvā procesa kodeksu):

11. panta h) punkts

“Par kasācijas sūdzībām lemj *Najvyšší správny súd* (Augstākā administratīvā tiesa)”.

135. panta 1. punkts

“Izskatot lietu, administratīvā tiesa par pamatu ņem stāvokli, kāds pastāvēja brīdī, kad tika paziņots vai pieņemts valsts pārvaldes iestādes lēmums vai kad valsts pārvaldes iestāde piemēroja [tiesību aizsardzības] līdzekli.”

195. panta d) punkts

“Piemērojot administratīvos sodus, administratīvajai tiesai nav saistošs sūdzības apjoms un pamatojums, ciktāl tas attiecas uz sodu piemērošanas principu saglabāšanu saskaņā ar *Trestný zákon* (Kriminālkodeksu), kas ir jāpiemēro arī sankciju noteikšanai administratīvā procesa ietvaros.”

438. panta 1. un 2. punkts

“(1) Administratīvās tiesas galīgo lēmumu var apstrīdēt, iesniedzot kasācijas sūdzību [...].

(2) Par kasācijas sūdzību lemj augstākās administratīvās tiesas palāta, bet 22. panta 1. punktā minētajos gadījumos – augstākās administratīvās tiesas virspalāta (turpmāk tekstā – “kasācijas tiesa”).”

440. panta 1. punkts

“Kasācijas sūdzību var pamatot tikai ar to, ka administratīvā tiesa vai nu tiesvedībā, vai nu savā lēmumā ir pārkāpusi likumu tādējādi, ka:

a) administratīvajai tiesai nebija kompetences izskatīt lietu,

b) personai, kas darbojās kā procesa dalībnieks, nebija *locus standi*,

- c) procesa dalībniekam nebija pilnīgas rīcībspējas rīkoties pašam administratīvajā tiesā un viņu nepārstāvēja likumiskais pārstāvis vai aizbildnis *ad litem*,
- d) tajā pašā lietā jau ir pieņemts galīgais lēmums vai tajā pašā lietā jau ir uzsākta tiesvedība,
- e) lietu izskatīja tiesnesis, kurš ir atstatīts no lietas izskatīšanas, vai administratīvā tiesa, kas iztiesā lietu neatbilstošā sastāvā,
- f) procesuāla rakstura trūkumi ir lieguši procesa dalībniekam izmantot savas procesuālās tiesības tādā mērā, ka ir pārkāptas tiesības uz taisnīgu tiesu,
- g) sprieduma pamatā bija nepareizs tiesiskā stāvokļa novērtējums,
- h) netika ņemta vērā kasācijas tiesas pastāvīgā judikatūra,
- i) netika ņemts vērā saistošais juridiskais viedoklis, kas pausts atceļošajā nolēmumā par kasācijas sūdzību, vai
- j) sūdzība ir noraidīta pretēji likumam.”

453. panta 1. un 2. punkts

“(1) Kasācijas tiesai ir saistošs kasācijas sūdzības apmērs; tas neattiecas uz gadījumu, kad no lēmuma par apstrīdēto lēmuma rezolutīvās daļas punktu ir atkarīgs tāds rezolutīvās daļas punkts, kas nav apstrīdēts ar kasācijas sūdzību.

(2) Kasācijas tiesai ir saistošs pārsūdzības pamatojums; tas neattiecas uz gadījumiem, kad apstrīdētais lēmums ir pieņemts procesā, kurā administratīvajai tiesai nebija saistošs sūdzības pamatojums. Kasācijas tiesa neņem vērā iebildumus, kurus procesa dalībnieks ir izvirzījis tikai pēc tam, kad ir beidzies termiņš kasācijas sūdzības iesniegšanai.”

454. pants

“Izskatot lietu, kasācijas instances tiesa par pamatu ņem stāvokli, kāds pastāvēja brīdī, kad administratīvā tiesa pasludināja vai pieņēma apstrīdēto lēmumu.”

Attiecīgā valsts judikatūra, kā arī Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūra

a.

Saskaņā ar valsts judikatūru *lex posterior mitius* princips ir piemērojams arī administratīvo sodu uzlikšanas jomā, ja tas ir labvēlīgāks administratīvā pārkāpuma izdarītājam; arī tad, ja izmaiņas tiesiskajā regulējumā ir notikušas jau pēc tam, kad attiecīgie administratīvie lēmumi ir kļuvuši galīgi.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovākijas Republikas Augstākās administratīvās tiesas) 2018. gada 21. februāra spriedums, ECLI:SK:NSSR:2018:8016200465.1, 79. punkts.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovākijas Republikas Augstākās administratīvās tiesas) 2010. gada 25. novembra spriedums, lietas Nr. 5SŽ/18/2010, 19. lpp., un 2021. gada 4. maija spriedums lietā ECLI:SK:NSSR:2021:1017200783.1, 85. un 88. punkts.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (Slovākijas Republikas Augstākās administratīvās tiesas) 2019. gada 5. novembra spriedums, ECLI:SK:NSSR:2019:1015201090.1, 72., 73., 76. un 78. punkts.

b.

Najvyšší správny súd (Augstākās administratīvās tiesas) ieskatā Eiropas Savienības Tiesas judikatūra nesniedz apmierinošu atbildi uz jautājumu par pienākuma piemērot *lex posterior mitius* principu tvērumu dažādās procesa stadijās. Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru šis pienākums ir piemērojams tiesvedībā līdz galīgā lēmuma pieņemšanai, taču nav norādījumu par to, kādi valsts lēmumi ir uzskatāmi par galīgiem.

Attiecībā uz jautājumu par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 1. punkta piemērošanu dažādās valsts tiesvedības stadijās atkarībā no laikposma, kurā likums ir grozīts par labu administratīvā pārkāpuma izdarītājam, Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā tas vēl nav atrisināts.

Tiesas spriedums, 2015. gada 6. oktobris, *Delvigne*, C-650/13, EU:C:2015:648, 56. punkts, un rīkojums, 2021. gada 16. jūnijs, *Crédit agricole/EBC*, C-456/20 P līdz C-458/20 P, ECLI:EU:C:2021:502, 27. un 65. punkts.

ECT spriedums, 2009. gada 17. septembris, *Scoppola pret Itāliju*, CE:ECHR:2009:0917JUD001024903, 108. un 109. punkts

ECT, spriedums, 2016. gada 12. janvāris, *Gouarré Patte pret Andoru*, CE:ECHR:2016:0112JUD003342710, 28., 32.–35. punkts

ECT spriedums, 2011. gada 27. septembris, *A. Menarini Diagnostics s.r.l. pret Itāliju*, CE:ECHR:2011:0927JUD004350908, 64.–66. punkts

ECT spriedums, 1984. gada 21. februāris, *Öztürk pret Vāciju*, CE:ECHR:1984:0221JUD000854479, 56. punkts

ECT spriedums, 1998. gada 2. septembris, *Lauko pret Slovākiju*, CE:ECHR:1998:0902JUD002613895, 63. un 64. punkts

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Ar pirmās instances administratīvās iestādes 2016. gada 8. decembra lēmumu pirmais prasītājs, T.T., tika atzīts par vainīgu nodarījumā, kas noteikts Likuma Nr. 462/2007 38. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā daļā ¹, ko viņš izdarījis tādējādi, ka 2015. gada 4. novembrī vadīja otrajai prasītājai, *BAJI Trans, s.r.o.*, piederošu transportlīdzekli, ar kuru viņš pārvadāja betonu un kurš bija aprīkots ar reģistrācijas kontrolierīci, kurai kopš 2015. gada 25. jūnija nebija veikta derīga periodiskā tehniskā apskate, par ko viņam tika uzlikts naudas sods 200 EUR.
- 2 Ar 2017. gada 3. aprīļa lēmumu prasītāja, *Národný inšpektorát práce* (Slovākijas Republikas Valsts darba inspekcija), noraidīja T.T. apelācijas sūdzību un atstāja spēkā pirmās instances iestādes lēmumu.
- 3 Prasītāji iesniedza sūdzības par šiem administratīvajiem lēmumiem *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavas apgabaltiesā, Slovākijas Republika).
- 4 *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavas apgabaltiesa), rīkojoties kā administratīvā tiesa, ar 2019. gada 27. marta spriedumu noraidīja T.T. sūdzību, kā arī noraidīja *BAJI Trans, s.r.o.* sūdzību *locus standi* neesamības dēļ.
- 5 Attiecībā uz T.T. sūdzības pamatotību *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavas apgabaltiesa) norādīja, ka pienākums izmantot tahogrāfus visos autotransporta līdzekļos tika ieviests ar Regulas Nr. 3821/85 3. pantu un pēc tam arī ar Likuma Nr. 461/2007 2. panta 1. punktu, ar Regulas Nr. 561/2006 3. pantā uzskaitītajiem izņēmumiem. Tomēr starp šiem izņēmumiem nav minēts transportlīdzeklis betona pārvadāšanai. Regulas Nr. 561/2006 13. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalsts var pieļaut izņēmumus attiecībā uz 5. līdz 9. pantu, ievērojot individuālus nosacījumus ². Tomēr *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavas apgabaltiesa) norādīja, ka šie izņēmumi var attiekties tikai uz tādiem pārvadājumiem izmantotiem transportlīdzekļiem, kuri ir skaidri uzskaitīti 13. panta 1. punktā. Likumā Nr. 461/2007, kas pieņemts, lai īstenotu Regulu Nr. 3821/85, netika noteikti nekādi izņēmumi attiecībā uz tahogrāfu uzstādīšanu un izmantošanu transportlīdzekļos, kas paredzēti betona pārvadājumiem, tādējādi pienākums izmantot šādu reģistrācijas kontrolierīci pilnībā attiecas arī uz transportlīdzekļiem, kas paredzēti betona pārvadājumiem.
- 6 Prasītāji minēto spriedumu apstrīdēja ar kasācijas sūdzību, kas 2019. gada 15. jūlijā tika iesniegta *Najvyšší správny súd* (Augstākajā administratīvajā tiesā).

¹ Redakcijā, kas bija spēkā līdz 2016. gada 8. decembrim.

² Minētie panti attiecas uz apkalpēm, transportlīdzekļa vadīšanas laiku, pārtraukumiem un atpūtas periodiem.

Kasācijas tiesvedības laikā prasītāji 2020. gada 24. augustā iesniedza vēstuli, kurā norādīja uz tiesiskās situācijas izmaiņām saistībā ar Regulu Nr. 2020/1054³.

- 7 2021. gada 1. augustā *Najvyšší správny súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā administratīvā tiesa; turpmāk tekstā – “Augstākā administratīvā tiesa”) uzsāka savu darbību un sāka tiesvedību visās lietās, kurās tiesvedību līdz 2021. gada 31. jūlijam veda *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) *Správne kolégium* (Administratīvo lietu kolēģija). Pēc tam lieta tika nodota izskatīšanai Augstākās administratīvās tiesas piektajai trīs tiesnešu palātai, kura secināja, ka ir izpildīti nosacījumi lietas nodošanai izskatīšanai Augstākās administratīvās tiesas virspalātā, jo tā vēlējas atkāpties no Augstākās administratīvās tiesas pirmās trīs tiesnešu palātas viedokļa. Lai gan augstākās administratīvās tiesas pirmā trīs tiesnešu palāta vēlas sniegt apstiprinošu atbildi uz jautājumu, vai augstākajai administratīvajai tiesai arī ir jāpiemēro turpmākās tiesību normas, ja tās ir labvēlīgākas administratīvā pārkāpuma izdarītājam arī tad, ja šo tiesību normu izmaiņas ir veiktas pēc tam, kad zemākā administratīvā tiesa ir pasludinājusi vai pieņēmusi savu lēmumu, augstākās administratīvās tiesas piektā trīs tiesnešu palāta uzskata, ka – ņemot vērā kasācijas sūdzības raksturu un principu, saskaņā ar kuru tiek pārskatīts jau galīgs zemākas administratīvās tiesas lēmums –, atbildei uz šo jautājumu ir jābūt noliedzošai.
- 8 Šobrīd lietu izskata Augstākās administratīvās tiesas virspalāta un tās uzdevums ir pieņemt attiecīgo tiesību normu interpretāciju (*lex posterior mitius* principa piemērošanas joma), kas pēc tam būs saistoša visām Augstākās administratīvās tiesas trīs tiesnešu palātām.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 9 Šajā lietā prasītāji *Krajský súd v Bratislave* (Bratislavas apgabaltiesa) neizvirzīja iebildumus pret faktiem, pamatojoties uz kuriem T.T. ir atzīts par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, bet gan apstrīdēja to, ka viņš ir atzīts par vainīgu pārkāpumā un viņam ir uzlikts sods, pamatojoties uz to, ka pārkāpuma neesot bijis, jo konkrētais transportlīdzeklis neesot iekļauts to transportlīdzekļu katalogā, kuros ir jāizmanto reģistrācijas kontrolierīces (tahogrāfus).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/1054 (2020. gada 15. jūlijs), ar ko Regulu (EK) Nr. 561/2006 groza attiecībā uz minimālajām prasībām par maksimālajiem transportlīdzekļa ikdienas un iknedēļas vadīšanas laikiem, minimālajiem pārtraukumiem un ikdienas un iknedēļas atpūtas laikposmiem un ar ko Regulu (ES) Nr. 165/2014 groza attiecībā uz pozicionēšanu ar tahogrāfu palīdzību, ar kuru cita starpā tika grozīts 13. panta 1. punkta formulējums, pievienojot q) un r) apakšpunktu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma kopsavilkums

1.

- 10 Augstākā administratīvā tiesa, pamatojoties uz administratīvo sūdzību un tai sekojošo kasācijas sūdzību, izskata lietu, kurā tā pārskata pretējās puses lēmumu, ar kuru tika atstāts spēkā lēmums, ar ko prasītājs T.T. tika atzīts par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā saskaņā ar valsts tiesībām un viņam tika uzlikts sods 200 EUR apmērā. T.T. apgalvoja, ka kasācijas sūdzības izskatīšanas laikā ir tikuši veikti grozījumi tiesību aktos, kuru rezultātā viņa izdarītais pārkāpums vairs nebija nelikumīgs, tādēļ ir jāpiemēro valsts tiesību princips saskaņā ar Konstitūcijas 50. panta 6. punktu.
- 11 Attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu Augstākā administratīvā tiesa norāda, ka tas pats princips izriet no Hartas 49. panta 1. punkta. Tomēr šajā lietā strīds ir par šī principa piemērošanas jomu, proti, par tā piemērojamību dažādās valsts administratīvā procesa un tiesvedības tiesā stadijās.
- 12 Saskaņā ar LESD 267. panta 1. punkta a) apakšpunktu Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par jautājumiem, kas attiecas uz Līgumu interpretāciju. Tā kā saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu Hartai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem, Tiesas kompetencē ir interpretēt arī pašu Hartu. No tā izriet, ka Tiesas kompetencē ir sniegt Hartas 51. panta 1. punkta interpretāciju, kas ir nepieciešama, lai izvērtētu, kad dalībvalstis piemēro Savienības tiesības un kad tām ir piemērojami Hartas noteikumi. Minētās tiesību normas interpretācijai šajā lietā ir izšķiroša nozīme sasitībā ar Hartas 49. panta 1. punktu, jo šo tiesību normu augstākā administratīvā tiesa var piemērot tikai tad, ja tiek pieņemts, ka tajā notiekošā tiesvedība attiecas uz situāciju, kurā dalībvalsts piemēro Savienības tiesības.
- 13 Aplūkojamajā lietā valsts likumi tika pieņemti, lai transponētu attiecīgās regulas ⁴, proti, lai transponētu gan pašus pienākumus, kas noteikti šajās regulās, gan sankcijas, kas izriet no to pārkāpšanas. Augstākās administratīvās tiesas ieskatā administratīvā iestāde, kas rīkojas kā atbildētāja, ir piemērojusi Savienības tiesības, lemjot par vainu un sodu par pārkāpumu, Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr Augstākā administratīvā tiesa uzskata, ka Tiesai ir skaidri jāapstiprina, ka šī lieta ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā un ka runa ir par to piemērošanu Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē. Ja tā tas nav, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt citādas interpretācijas pamatojumu.

2.

- 14 Attiecībā uz otro prejudiciālo jautājumu Augstākā administratīvā tiesa norāda uz ECT judikatūru, kurā ir prasīts, lai ikviens saukšanas pie kriminālatbildības

⁴ Regula Nr. 3821/85 un vēlāka Regula Nr. 165/2014.

gadījums tiktu izskatīts saskaņā ar Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “Konvencija”) 6. panta 1. punktu. Tomēr iesniedzējtiesa papildus norāda, ka ir pieļaujams pieņemt, ka par šādu apsūdzību lemj cita iestāde, tomēr ar nosacījumu, ka šīs citas iestādes lēmums ir pakļauts tādas tiesas kontrolei, kura atbilst Konvencijas 6. panta prasībām un kurai ir pilna jurisdikcija izskatīt lietu, tostarp kura var izvērtēt jautājumus par uzliktā soda samērīgumu.

15 Augstākā administratīvā tiesa pieņem, ka – lai izpildītu Konvencijas 6. panta 1. punkta prasības, kad administratīvās iestādes lemj par vainu un sodu par administratīvajiem pārkāpumiem –, šīm iestādēm, ņemot vērā, ka to lemšana šajā jautājumā ir izņēmums, ir pienākums piemērot *lex posterior mitius* principu.

16 Tādēļ Augstākā administratīvā tiesa uzskata, ka ir nepieciešams saņemt no Tiesas skaidru apstiprinājumu, ka saskaņā ar Hartas 49. panta 1. punktu *lex posterior mitius* princips ir piemērojams arī administratīvajām iestādēm un sekojoši ir piemērojams arī administratīvās procesā kontrolai tiesā.

3.

17 Trešajā un ceturtajā jautājumā, kas tiek uzdoti, ja atbilde uz iepriekšējiem diviem jautājumiem ir apstiprinoša, augstākā administratīvā tiesa lūdz Tiesas norādījumus par to, vai tai ir jāņem vērā *lex mitius* (likums, kas ir labvēlīgāks likumpārkāpējam), kas pieņemts pēc tam, kad zemākās administratīvās tiesas lēmums ir pasludināts un ir kļuvis galīgs. Iesniedzējtiesa uzsver, ka šis jautājums ir strīdīgs arī starp dažādām šīs tiesas palātām, kā rezultātā lieta tika nodota izskatīšanai Augstākās administratīvās tiesas virspalātai.

18 Tādējādi iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai *lex posterior mitius* princips attiecas vienīgi uz konkrēto tiesvedības stadiju, vai arī tiesai, kas izskata lietu, tas ir jāpiemēro neatkarīgi no tiesvedības stadijas. Tāpat iesniedzējtiesa vērs uzmanību uz to, ka *lex mitius* (likums, kas labvēlīgāks likumpārkāpējam) gadījumā, kas tika pieņemts tikai pēc tam, kad zemākas instances administratīvās tiesas lēmums bija kļuvis galīgs, prasītājs savā procesuālajā rakstā, kurā ietverta prasība, (kasācijas sūdzībā) nevarētu izvirzīt *lex posteriori mitius* iebildumu par faktiem, jo varētu rasties situācija, ka *lex mitius* (likums, kas labvēlīgāks likumpārkāpējam) ir stājies spēkā pēc kasācijas sūdzības termiņu beigām, un šo termiņu izbeigšanās liedz izvirzīt jaunus iebildumus kasācijas procesā. Jāpiebilst, ka kasācijas sūdzība ir ārkārtas tiesiskās aizsardzības līdzeklis, jo tā ir vērsta pret zemākas instances administratīvās tiesas galīgo lēmumu.

19 Augstākās administratīvās tiesas ieskatā Hartas 49. panta 1. punkts tomēr var likt nepiemērot iepriekš minētās valsts procesuālās normas, un tādēļ tā nolēma uzdot šos jautājumus Tiesai, lai tā sniegtu prejudiciālu nolēmumu. Šī tiesa pieņem, ka Hartas 49. panta 1. punkta interpretācija ir atvērta un var būt strīdīga, kā arī piebilst, ka Tiesa šo jautājumu vēl nav interpretējusi.

- 20 Tādējādi Augstākajai administratīvajai tiesai nav pārlicības, vai saskaņā ar Hartas 49. panta 1. punktu *lex posterior mitius* principu var piemērot visos notiekošos administratīvajos procesos vai tiesvedībās, vai arī šis princips drīzāk būtu jāņem vērā tikai noteiktās stadijās, un turklāt, saskaņā ar kādiem kritērijiem šāda stadija būtu jānosaka. Konkrētāk, Augstākā administratīvā tiesa vēlas noskaidrot, ciktāl Hartas 49. panta 1. punktā ir prasīts, lai *lex posterior mitius* princips tiktu piemērots arī kasācijas tiesvedībā.

DARBA VERSIJA